

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2021 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

През първото тримесечие на 2021 г. брутният вътрешен продукт (БВП) намалява с 1.8% спрямо съответното тримесечие на предходната година и нараства с 2.5% спрямо четвъртото тримесечие на 2020 г. според сезонно изгладените данни.

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...“.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за първото тримесечие на 2021 г. са подготвени в срок от 47 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за първото тримесечие на 2021 г. на 8 юни 2021 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за първото тримесечие на 2021 г. БВП в номинално изражение достига 26 436.5 млн. лева (табл. 1 от приложението).

Реализираната добавена стойност през първото тримесечие на 2021 г. е 22 665.1 млн. лева.

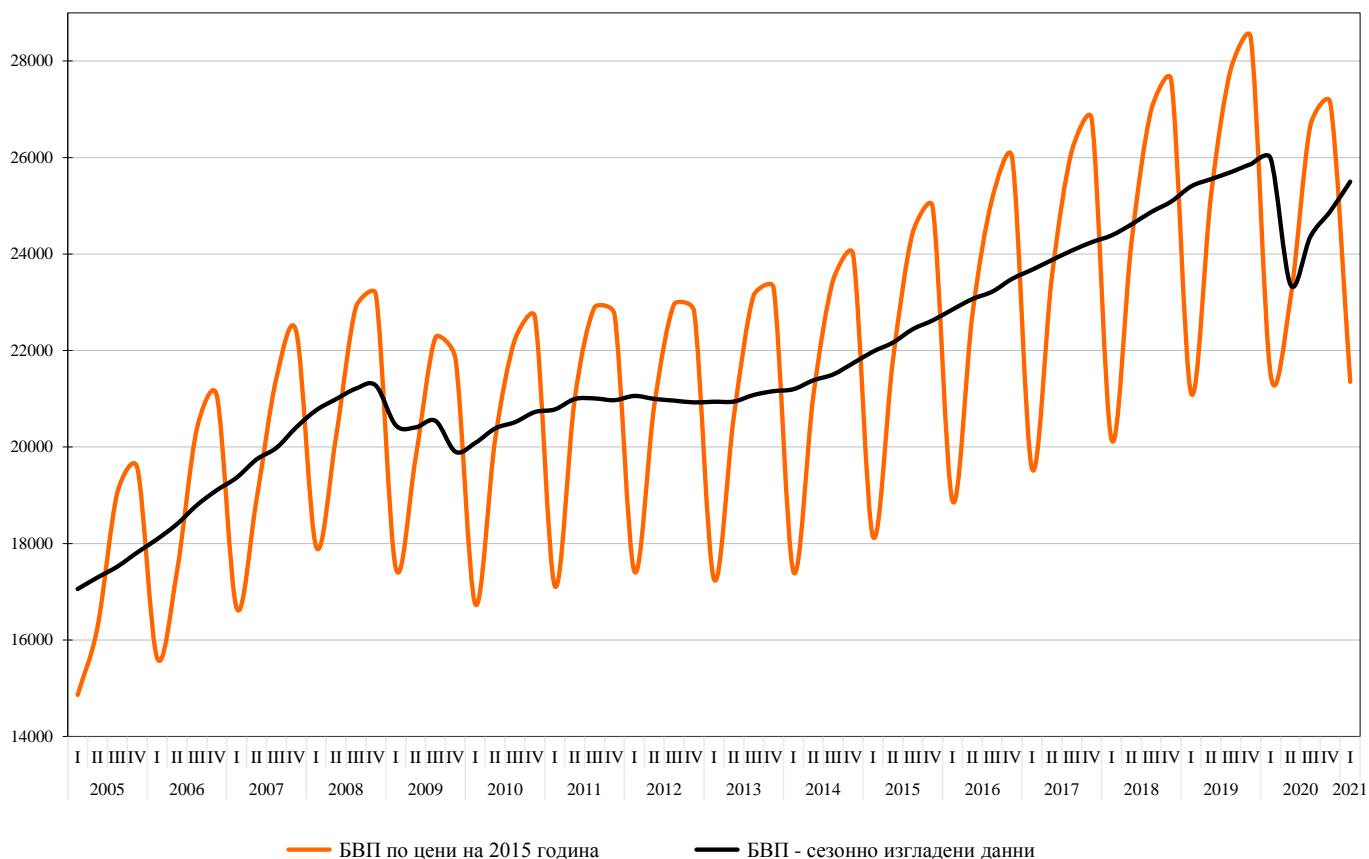
По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление с 84.8%, което в стойностно изражение възлиза на 22 393.3 млн. лева. През първото тримесечие на 2021 г. бруто капиталобразуването е 4 108.7 млн. лв. и заема 15.5% относителен дял в БВП. Външно търговското салдо е отрицателно.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates“.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти

Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2005 - 2021 г. по средногодишни цени на 2015 година

Млн. лв.

Тримесечни изменения

През първото тримесечие на 2021 г. спрямо предходното тримесечие БВП¹ по сезонно изгладени данни нараства с 2.5% (табл. 2 от приложението). За същия период брутната добавена стойност нараства с 2.7%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през първото тримесечие на 2021 г. причина за регистрирания икономически ръст по сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие е увеличението на износа на стоки и услуги с 6.5% и на крайното потребление с 1.6%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS по методология, описана в [Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане](#). Процедурата. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

Годишни изменения

През първото тримесечие на 2021 г. БВП по сезонно изгладени данни намалява с 1.8% спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност намалява с 1.6%.

Крайното потребление регистрира ръст от 2.6%, а бруто образуването на основен капитал нараства с 1.2% през първото тримесечие на 2021 г. спрямо съответното тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги намалява с 6.0%, а вносът на стоки и услуги нараства с 0.6%.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за първото тримесечие на 2021 година¹
(Експресни оценки)

		Първо тримесечие на 2021 година	
		стойностен обем в текущи цени - млн. лв.	относителен дял в БВП - %
1	Брутна добавена стойност	22665.1	85.7
2	Корективи	3771.4	14.3
3	Брутен вътрешен продукт (1 + 2 = 4 + 5 + 6)	26436.5	100.0
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	22393.3	84.8
5	Бруто капиталобразуване	4108.7	15.5
6	Външнотърговско салдо (7 - 8)	-65.5	-0.3
7	Износ на стоки и услуги	17926.0	67.8
8	Внос на стоки и услуги	17991.5	68.1

¹ Сезонно неизгладени данни.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹
(Експресни оценки)

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		II 2020	III 2020	IV 2020	I 2021	II 2020	III 2020	IV 2020	I 2021
1	Брутна добавена стойност	-9.0	3.9	1.4	2.7	-7.8	-4.6	-3.9	-1.6
2	Корективи	-5.3	2.6	0.0	-0.1	-8.7	-6.3	-4.6	-3.0
3	Брутен вътрешен продукт	-10.1	4.3	2.2	2.5	-8.6	-5.2	-3.8	-1.8
	По елементи на крайното използване:								
4	Крайно потребление	-1.0	3.2	-1.2	1.6	-0.3	2.7	0.9	2.6
5	Бруто капиталобразуване
	в т.ч. бруто образуване на основен капитал	-2.5	3.5	-0.1	0.3	-10.9	-6.4	-7.4	1.2
6	Външнотърговско салдо
7	Износ на стоки и услуги	-22.2	2.0	11.2	6.5	-18.4	-20.8	-11.2	-6.0
8	Внос на стоки и услуги	-21.3	20.8	4.4	1.4	-19.7	-4.3	-0.8	0.6

¹ Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2015 година.